The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזער אפיס איז אין 542 דאנדעם וועסט

אונזערע טעלעפאן נומערן זענען פרינסי 6830 / 6831

VOLUME XVII No 7439 | Tuesday, November 18th, 1930 | יום ג' כ"ו חשון, פרשה תולדות, תרצ"א. | טאראנטא- דינסטאג דער 18־טער נאוועמבער, 1930. | PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY NOV 22 1930 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

N Y Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK N Y

ענגלאנד וועט נאראנטירן הלואה פון 12 און א האלב מיליאן דאלאר פאר א"י

באקאנטמאכונג קומט אלס סורפריז פאר אלעמען אין פאר־לאמענט. — דר. דרומאנד שיעלט נעהמט זיך אן ארא־בישע קריוודע. — מעקדאנאלד טענהט, אז די רעגירונג וועט דורכפירן מאנדאט ווי פארפליכטעט. — לאיד רושאדיש אטאקירט ביטער די רעגירונג.

לאנדאן, נאוו. 17.

א גרויסער, נייער ענטוויקלונגס־פלאן פאר פאלעסטינע, איינשליסענדיג די אויסגאבע פון 12 און א האלב מיליאן דאלאר, איז הוינט באקאנטגעמאכט גע־ווארן דורך דרומאנד שיעלט, אונטער קאלא־ניאלן סעקרעטאר, פונקט אין מיטען דעם הויצינגטער דעבאטע וואס דער פארלא־מענט האט ווען נעזוהנן, וועגען דער פא־לעסטינע־פראגע.

דער דאזיגער פלאן ווערט געשטיצט פון דער בריטישער רעגירונג, און ווערט אריסגעהאלטען מיט א הלואה. דאס גאלט וועט באנוצט ווערן צו באוועגן אידישע און אראבישע אינוואוינער אויף לאנד, אן ערך צוהן טוויזנט פאמיליעס יעדעס יאר.

די באקאנטמאכונג איז נעקומען אוב־ערוואכט, פונקט אין מיטען דער דע־באט אין וועלכער דאס „וויסט פא־פיער" איז ביטער אטאקירט געווארן אלס א אונגערעכטער אקט צו די אידן.

ענטפערענדיג אויף דער ביטערער קריטיק פון דייוויד לאיד דושאדוש, האט דר. שיעלס דערקלערט, אז די רעגירונג האט אונאויפהערליך ווידערהאלט אירה פולסטען באשלוס צו דורכפירן דעם מאנדאט. „די רעגירונג באטראכט בייד זייטען פונ׳ם מאנדאט פון דער וועלבער וויבטוגקייט", האט ער נעזאגט. שיעלס האט אויך דערקלערט, אז דער פאלא־מענט האט זיך שוין אנגעהערט נענוג מיט די טענות פון דעם אידישען צד, אבער עס איז כמעט ווי נאכנים נעהערט נע־ווארן פון דעם אראבישען צד.

דעם אידי־אמיטישאנער, אבער, האט שיעלס נעזאגט, קומט אוים צו באנעמע־נען דעם פאקט, אז פיערצענפאלם פון די פאלעסטינער איינוואוינער זענען אראב־בער ווען וועלבע זענען אידי־פענדיענט, אז

די מאוויעטישע פרעסע אטאקירט שטארק פוואנקארען און ענגלישע אינדוסטריאליסטען

מאסקוע, נאוו. 17.

די סאוויעטישע פרעסע פאמער־טידט הוינט ווענען די פאטענטרייט אפ־לייענונגען ווען זענען נעמאכט נעווא־רען פון רעימאכר פואנקארע, נעווועזענער פרעמיער אין פרעזידענט פון פראנקרייך; סער הענרי דיטערינג, וויפס פון דר. בריי־טשע אינטערעסען אין לעפלי ארק, ווארדט, וועלכער פארנעהמט אן אקטיווי־כע פאזיציע אין די מינעל קרייזען, אז זיי האבען נעהאט וועלכע עס איז שוויכט מיט דער נעפאנטער איבערקעהרעניש אויף דער איצטיגער רוסישער מאכט.

טראץ דעם וואס די ציוויטונגען האל־טען זיך אפ צו מאכען די זעלבע באשול־דיגונגען ווי קריעקא, אז די דערמאנטע זענען וויכליך פארמישט אין דער פאר־שווערונג, ווייזט אבער אן דר. פואנקארע'ס אפלייקענונג איז אן אידיאטישע כאראנאצע, בעת מען כאפט עמיצע'ס האנט אין יענעמ'ס קעשענע", די ציוויטונג דערמאנט פואנקארע'ן זינענ אלטע וינד, און דערצעהלט אז אין פאר־לויף פון זיין „רעזשים" האט פראנקרייך נעשלאסען מיליטעריש אפצוהאנדען מיט פולען און רומעניען, נאראנטירענדיג זיי

סיט־קאנסיל האט נעכטען אויפגע־נומען טעקפי־קעב פראגע

דער האלבער־סקאנדאל וועלכער האט זיך ענטוויקעלט בייַ אונז אין שטאדט ארום דער פראגע וועגען צווייענגען די הינע טעקפי־קעבס צו איינפיהרען „מיטערס", און אויך צו „פינגער פרינטען" די טעקפי דרייווערס, האט נעכטען אנגענומען א נייע אפטע, וועו דער סיטי־סאליסיטאר פאלקוהון האט אינפארמירט דעם סיטי־קאנסיל, אז די באדרף אפ פאלס פאמי־שאנערס האט ניט קיין רעכט צו אדויפ־צווינגען, אז „מיטערס" זאלען באנוצט ווערען אויף טעקפי־קעבס.

די דאזיגע באקאנטמאכונג איז א נאנץ ווייכטיג, ווייל עס מאכט א סוף צו דער נאנצער פראגע וועגען אינפיהרן אדער ניט. אינפארמיישן פון „מיטערס" אויף טעקפי־קעבס. וואס אנבאלאנגט וועגען דער פראגע צו „פינגער פרינטען" די טעקפי־דרייווערס, האט מר. פאלקוהון נעזאגט, אז „מיטערס" זאלען באנוצט ווערען אויף טעקפי־קעבס.

דער אנדערע לעגדער, נעלט, אמוניציע און נענערעלען איז פאל פון א מלחמה מיט סאוויעט־רוסלאנד.

עהנליכע באשולדיגונגען ווערען אויך נעמאכט נעגען סער הענרי ריטערינג און מר. ארקווארהט.

דער פאציפיזם פון די אכט אדעם־טירטע רוסישע פראציאנרען און אינ־זשענירען ווערט אין ניכען דערוואוהנט.

טשארלז לעווין ארעם־טירט אויף שוינדעל־קלאנג

ווינ, נאוו. 17.

טשארלז א. לעווין, דער אינטערנא־ציאנאל־בארימטער אידישער אויטא־אנהענגער, איז דא הייַנט ארעסטירט נע־ווארן אויף א קלאנג אז ער האט אנגע־פיהרט א גרויסע שווינדלערישע ביזנעס, מיט וועלן אלם הויפט־קוואריר.

לעווין האט לעצטענס פארבראכט אין אנגלאנד.

13 אידישע דעפוטאטען דער־וואהלט אין פוילישען סיים

פילסודסקי'ס פארטיי האט 247 מאנדאטען אינ'ם נייעם סיים.

וואַרשע, נאוו. 17.

פון די כמעט פולשטענדיג רעזול־טאטען פון די נעכטיגע פארלאמענטא־רישע וואהלען אין פוילען איז צו זעהן, אז די רעגירונג האט באקומען א מער־הייט אין סיים, כאטש ניט די פולע צוויי־דריטעל' מעהרהייט וואס פילסודסקי האט נעוואלט כדי צו קענען אפענדירען די קאנסטיטוציע.

פילסודסקי'ס פארטיי האט באקומען 247 פלעצער, אין פארגליך מיט 118 וויַ זי האט נעהאט אין פריהערדיגען סיים. דער נייער סיים וועט אויך האבען נאציאנאל דעמאקראטען, 13 אידען, 62 אוקראינער און זיוים־דוסען, 7 ליטע דעמאקראטען (קראפאנסיסטען), 7 דייטשען און 5 קאמוניסטען.

אין וואַרשע האט פילסודסקי פארי־צייכענט דעם נרעסטען זיעג, פארכאפענ־דיג א העלפט פון די וואַרשעווער 14 „סיטס", בעת די נאציאנאל־דעמאקרא־טען זענען נעווינען די צוויי־טע אין איהר זיעג אין וואַרשע, און די אידען די דריטע.

אין דעם וואהל־טאג זענען בלויז אין וואַרשע פארוואנדעט נעוואָרען 52 פער־זאָן. אין לאדז זענען דרייסיג פערזאָן פארוואונדעט נעוואָרען און אייַנער דער־הרג'עט נעוואָרען. פארוואונדעט זענען אויך באריכטעט נעוואָרען פון קראקוי, פאזען און אנדערע שטעדט.

מארים סעמוע׳ל וועט הייַנט רייַדען אין קינג עדוואַרד

דער בארימטער אידיש־ענגלישער שרייַבפטשטעלער און לעקטאר מארים סע־מיעל, וועט הייַנט 8.30 אוועונט רייַדען

מארים סעמוע׳ל

אין דעם קריסטעל באַלרום פון קינג עד־וואַרד האטעל איבער דער טעמע: „ענג־לאנד'ס הילינער צוזאַג צום אידישען פאלק".

מר. סעמוע׳ל האט זיך ניט לאנג צור־יק אומגעקערט פון ארץ־ישׂראל, און ער האט אריבער גוט באקומט מיט דעם דאַ־זיגען ענין.

די לעקציע ווערט אפגעהאלטען אונ־טער'ן אויספיוס פון מאַראַנטא לאדזש.

ראַקקא פערטי האט צרות

אמעריקע, נאוו. 17.

זינט זיין אידישע פרוי איז דער־מאָרדעט געוואָרען, נעהט עס ראַקקא פערדי'ן מיט דער פוטער אראפ. אלטע בעלי־חובות האבען זיך איצט נעווענדעט אין נעריכט מאהנענדיג בי׳ איהם 43,000 דאלאר, וואס ער איז פון פריהער שולי־דיג, בעת דאס נאנצע פארמעגען וואס זיין וויב האט איהם איבערגעלאזען באַ־טרעפט בלויז 38,000 דאלאר.

ער לייגט קראנק אין בעט.

קענינ קאראלס קאַראַ־נאציע איז ווידער אפענעליינט

וויען, נאוו. 17.

די קאַראַנאציע פון רעם ניט־נעקרוי־נטן קענינ קארל פון רומעניע וועלבע איז צוערשט באשטימט נעווארען אויף סעפטעמבער, נאכדעם אויף מערץ, איז איצט ווידער אפגעליינט נעווארען אויף אן אומבאשטימטער צייט. אזוי ווי מע־דיצינישע העלפע האט בין איצט זיך אנט־זאגט צו איבערבעטען זיך מיט אויהם, דאריבער גלויבט מען אז קארל ווועט הויראטען א ווייטע פרוי, אויך א פרינ־צעסין.

האמילטאן שאפט אר־בייט פאר ארע ארבייטסלאוז

האמילטאן, נאוו. 17.

היינטיגע וואך ווועלען טויזענט אר־בייטסלאזע אין האמילטאן באקומען בא־שעפטיגונג פון דער שטאדט בייַ א צאהל עפענטליכע ארבייטען וואס ווועלען אינ־גיכען אנגעהויבען ווערען.

איינער פריוואטע פירמעס גרייטען זיך אויך צו אנהויבען א בייטען פראָ־ראם פון עפענטליכע ארבייטען, כדי צו פארמילדערן די ארבייטסלאזיקייט אין שטאדט.

שטאדט האט אויסגעבען א סך געלט

לויט ווי דער פינאנץ־קאמישאנער האט נעכטען אינפארמירט דעם סיטי־קאנסיל, האט די שטאדט אויסגענעבען בייַ דעם 31־טען אקטאבער די סומע פון קנאפע 31 מיליאן דאלאר, אויבערלאזנ־ענען ארויס אין סימפאטיע־סטרייק. נא־ענטיג דעם נרעסטען זיעג, פארכאפענ־דיג א העלפט פון די וואַרשעווער 14 „סיטס", בעת די נאציאנאל־דעמאקרא־טען זענען נעווינען די צוויי־טע אין איהר זיעג אין וואַרשע, און די אידען די דריטע.

אין דעם וואהל־טאג זענען בלויז אין וואַרשע פארוואנדעט נעוואָרען 52 פער־זאָן. אין לאדז זענען דרייסיג פערזאָן פארוואונדעט נעוואָרען און אייַנער דער־הרג'עט נעוואָרען. פארוואונדעט זענען אויך באריכטעט נעוואָרען פון קראקוי, פאזען און אנדערע שטעדט.

דאקטאר מאכט א טעות און 50 קינדער שטארבען

מעדעלין, קאלומביא, נאוו. 17.

צוליכע א לאבאראטאריע טעות זע־נען 19 קינדער שוין טויט און נאך 31 נעפינען זיך אויפ'ן טויטען־בעט מיט שוואכע האפנונגען צו ארויסהרייען זיך פון די נענעל פונ׳ם מלאך המות. דער טעות איז נעמאכט נעוואָרען וען א דאק־טאר אינ'ם קאסיס קונאם אינפלוענצען האט אינזנעבען די קינדער דיפטעריע־ציי־באציללען אין א טעות, אנשטאדט צו נע־בען זיי אנטי־דיפטעריע וואקסין.

די מאשין איז ניט באשעריגט נע־וואָרען, הגם מען דענקט אז די נעפאל־טע פלוהדזייטע קען ליכטאן וועט מע־לויך אפענליינט ווערען.

פאסאזשיר פארוואונ־דעט אויף דיימשער זשעשיף דו־עסס

באדדא, פראנקרייך, נאוו. 17.

די לופטשיף דוישס האט נאך א פליה אין שלעכטען וועטער, נעמיוט לאנ־דען אינ'ם בירמאדי סטאָר, בעת אייַנער פון די פאסאזשירען איז לויכט פארוואונ־דעט נעוואָרען.

די מאשין איז ניט באשעריגט נע־וואָרען, הגם מען דענקט אז די נעפאל־טע פלוהדזייטע קען ליכטאן, צוישען די באהאנדלונג אינ'ם פליגיק. צוישען די קרבנות זענען פאראן דרייַ אינגלאנד פון אייַן פאסאזיר.

פאשיסטען פארצייכענען א גרויסן זיעג אין מוניציפאלע וואלען אין דייטשלאנד

ארלאַף היטלער'ס פאשיסטישע פאר־טיי האט היינט פארצייכענט אייַנעם פון אירהרע נרעסטע נצחונות אין די מוניצי־פאלע וואהלען פון לאנד. אין דער פרוי־שטאדט דאנציג האבען די פאשיסטען נע־צוינגען 34 טויזענט שטימען אין פארגליך מיט 2 טויזענט אין 1927. דאס זעלבע איז אויך פארנעקומען אין אנדערע טיי־לען פון דייטשלאנד.

די קאמוניסטען האבען אויך נעהאט א הונדערט פראצענטיגען זיעג, בעת די סאציאל־דעמאקראטען, טראץ דעם וואס זי זיי נאך אלץ די שטארקסטע פארטיי, האט אבער נעצוינען בלויז 54 טויזענט שטימען אין פארגליך מיט 62 טויזענט אין די לעצטע וואהלען.

אין בארלין, נאוו. 17.

פון נאַרניט, האבען זיי זיך דערשלאגען צו 21, וועראנדער אזוי אראם די הויפט־פארטיי אין ביידע שטעדט.

א נוואלדיגען נצחון האבען די פא־שיסטען אויך פארצייכענט אין ארוי־סענעבען באַרג, אין קאַסטאַטס אין אנדערע טיילען.

ארבייטער דעפוטאציע וועט בעטען פארנעבונג פאר מר. בעלאנטין

אזוי שנעל ווי דער פראווינציעלער פרעמיער פירנזוזאן וועט צורקומען פון ענגלאנד, וועט אן ארבייטער־דעפוטאציע זיך־ווענדען צו אירם מיט א פאדשלאג, אז די דעגירונג זאל פארנעבען דעם נע־וועזענעם דעפיוטי־מיניסטער אף לייבאר, דוש. ה. בעלאנטין, און זאל איהם צוריק שיקען פאר זיין פריהערדיגען אפיס, אין וועלכען, די דעלעגאציע דענקט, אז ער איז דער פאסיפיסטער.

2 יאה וועלען זיי ניט טארזן האלטען רעדעם אין האמילטאן

האמילטאן, נאוו. 17.

אין פארבינדונג מיט דער ארבייטסלא־זען־דעמאנסטראציע וואס איז דא פאר־נעקומען לעצטע וואך זענען אכט פערזאן הוינט אויפנעהאלטען אין פאליס־קאורט אויף קלאנען פון וועגרענסי, און מעד־זשיסטרייט בורבידזש האט נעשטעלט מרם. עני בוליר, וויליאם רישפוויטש, דושאהן עגטאל און מר. עלליס אונטער „פאפענדענד סענטענס" אויף צוויי יאהר, אין פארלויף פון וועלבער צויט זיי טארזן ניט האלטען קיין רעדעם אין האמילטאן, אוו זיי דארפען אויך אייַנלייגען $500 צו האלטען זיך רוהיג אין שטאדט.

מרם. בוליר טאר אויך ניט אריין־קומען קיין האמילטאן אהן דער דערלויב בענייש פון דעם דעפיוטי טשיעף גודמאן.

דאלנאף

ריהמטער

הל

יאליסט

האפענטליכער פון קטוריים

413 Dover

TELEP

Lom. 1220 Tr.

מערב - קאנאדער פרעמיערן זוכען הילף פאר דער שווערער ווייץ־לאגע

אטאווא, נאוו. 17.

אויף ווי ווייט די לאגע וועלכע האט זיך נעשאפען ארום דעם קאנאדער ווייץ־מארק איז אן ערנסטע קאן איבערצייגען דער פאקט, אז אהער ווענען היינט אנגע־קומען די פראווינציעלע פרעזיי־מיניסטע־רען פון די מערב־קאנאדער פראווינצען, נאמליך אלבערטא, סאסקעטשי־וואן, מניט'ן צוזוץ צו אויסנעהמען מיט דער פעדעראלער רעגירונג די דאזיגע סי־טואציע און זעהן וואס קאן נעמאן וועלען צו פארבעסערען ווי ווייט דעם צוי־שטאנד.

אויפ'ן וויניפענער סטאק־עקס־טשיינדזש איז דער ווייץ־פרייז נעכטען נעפאלען אזוי נידעריג ווי 60 סענט, און דאס האט אריסנערופען א מורא'דיגע אויפרודערונג. די קאנאדער פארמער קו־קען מיט שרעק אויף דאס פאלען פון די ווייץ־פרייזען, און דאריבער זענען די דרייי מערב־קאנאדער פרעמיערען נעקומען קיין אטאווא זיך נאר.

אויף זייער וועג קיין אטאווא, האבען פרעמיער דוש. ע. בראונלי פון אלבערטא, דר. דוש. פ. ענדערסאן פון סאסקאטשי־וואן און פרעמיער דושאהן ברעקען פון מניטא אויפ'ן אפענליגט נעווארען אויף אן אומבאשטימטער צייט. אזוי ווי מע־נינען העלענא האט בין איצט זיך אנט־זאגט צו איבערבעטען מיט איהם, דאריבער גלויבט מען אז קארל ווועט הויראטען א ווייטע פרוי, אויך א פרינ־צעסין.

50 בענק האבען זיך נעכטען צונעמאכט אין אמעריקע

ניו יארק, נאוו. 17.

קרוב צו פופציג בענק האבען זיך אין פארלויף פון דעם היינטיגען טאג צוגע־מאכט אין פארשיידענע טיילען פון די פאראיינינגט שטאטען, אלס רעזולטאט פון דער שווערער עקאנאמישער דעפרע־סיע וואס הערשט הייַנט אין לאנד.

פון די דאזיגע צונעמאכטע פופציג בענק זענען 34 אין דעם שטאט ארקאנ־זאס, 6 בענק אין קענטאקי, 2 בענק אין אילינאיז, 4 בענק אין מיזורי, און א פאר קלענערע אין אנדערע שטעדט.

אינדישע דעלענאציע וויל פעדעראלע קאנ־סטיטוציע פאר אינדיע

לאנדאן, נאוו. 17.

בריטיש־אינדיע און די אינדישע „נייי טיון" שטאטען האבען, וויייזט אוים, זיך נאראיינינט צווישען זיך, יעדענפאלס אויף אייַן פונקט, און דאס איז צו פעדעראלע קאנסטיטוציע פאר אינדיע.

די דאזיגע פעדעראציע איז אריסנע־קומען פון דער קאנפערענץ וועלכע האט נעטאגט אין לאנדאן פון נאוועמבער 1929 ביז מערץ 1930, אונטער קאלא־ניאלן סעקרעטאר פון סטעיט, דר. שיעלס, אלס פרעזידענט. אין דער קאנפערענץ האבען זיך פארטרעטען פיר־שטען פון דער בריטישער רעגירונג, פון בריטיש אינדיע, פון די אינדישע פיר־שטענטומער, פון די מוסולמאנער און פון דער ארמיי. דער ציל פון דער קאנפערענץ איז געווען צו באשטימען דעם פלאן פון דער צוקונפטיגער פעדעראלער רעגירונג פון אינדיע.

ליבעראלע פארטיי אין טערקיי אויפגעלעזט

איסטאמבול, נאוו. 17.

די ליבעראלע פארטיי וועלכע אין דער נעגרינדעט נעוואָרען כיט דרייי מאנא־טען צוריק איז היינט אויפגעלייזט נע־ווארען, און עס איז ניט באקאנט אויב א נייע אפאזיציאנעלע פארטיי וועט נע־גרינדעט ווערען, אדער טערקיי וועט מיהר ניט האבען קיין צוויי־פארטיי סיס־טעם.

די פלוצלונגע אויפלייזונג פון דער ליבעראלער פארטיי איז נעקומען אלס א סורפריז פאר אלעמען. לויט ווי עס ווערט פארשטאנען, איז די אויפלייזונג פון דער פארטיי א רעזולטאט פון דער רעגירונג'ס אטאקע אויף די פיהרער פון דער פארטיי וואס זיי נעהמען אריין אלערלייי אנאר־כיסטען און אנדערע שעדליכע עלעמענ־טען. דער פיהרער פון דער פארטיי, פעט־הי בעי, האט שטארק אטאקירט די רעגי־רונג ביי א פארטיי־מיטינג און האט נע־זאגט אז אומצופרידענהייט אין דער רעגירונג, וועלבער איז אבער הויכצופא־לען מיט א מערהייט פון 214 נעגען 14.